

1954

v.

ఏప్రిల్, 5.

ది స్టేట్ ఆఫ్ మధ్య ప్రదేశ్

[ముఖ్యత్వ, సుధి రంజన్ దాస్, భగవతి, జగన్నాథదాస్ మరియు వెంకటరామ అయ్యర్ న్యాయమూర్తులు]

భారత రాజ్యాంగం - ఆర్టికల్ 14 - కెమినల్ వరసేజర్ కడె (చట్టం V ఆఫ్ 1898), సెక్షన్ 14, 197 (1) మరియు (2) - సెక్షన్ 14 'అధికారాలకు అతీతంగా' ఉందా - సెక్షన్ 197(2) మరియు సెక్షన్ 14 వేరూ అధికార పరిధి - సెక్షన్ 197(2) లో 'కడె' అనే పదానికి సెక్షన్ 14లో 'వ్యక్తి' అనే పదానికి ఒకే అర్థం ఉందా?

అర్జీదారు, మద్రాసు ప్రభుత్వ అధికారి, మద్రాసు ప్రభుత్వ తరఫున ధాన్యకాసు గోటా కోసం సెక్షన్ 14 వరసేజర్ మరియు బెరల్ లలో న్యాయమించబడడు. మద్రాసు ప్రభుత్వానికి నష్టం కలిగి యినందుకు భారతీయ శిక్షావ్యతి లోని సెక్షన్ 420 మాదలైన నేరాల కి య అభియోగలపై అతనితో వాడు అనేక మందిని నగపల్ న్యూస్ పేజిస్ (మధ్య ప్రదేశ్) మండు దోషవిచారణ లో ఉన్నారు. కెమినల్ వరసేజర్ కడె లోని సెక్షన్ 14 వేరూ ఈ కోసం విచారణకు మేజిస్ట్రేట్ ను మధ్య ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నియమించి యి మరియు అర్జీదారు మద్రాసు ప్రభుత్వం వకు కరుడంతో, కెమినల్ వరసేజర్ కడె లోని సెక్షన్ 197 (1) కి య మద్రాసు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అనుమతితో అతనిపై దోషవిచారణ వరలంభి యబడి యి.

నిర్ణయించారు, (i) కెమినల్ వరసేజర్ కడె లోని సెక్షన్ 14 వేరూ మాదటి, రె యవ లేదా మూడవ తరగతి మేజిస్ట్రేట్ లకు కడె దేవతా ప్రభుత్వం యబడిన లేదా ప్రభుత్వం యదగిన అసెలేదా ఏవైనా అధికారాలను ఏ ప్రభుత్వం ఇవ్వవలసికి ప్రాంతీయ ప్రభుత్వానికి అధికారం ఇస్తయి, నిర్దేశనలలో మరియు తదేవతా ఒక ప్రభుత్వం కోసం విచారణకు ప్రభుత్వ మేజిస్ట్రేట్ నియమించడం రాజ్యాంగంలోని

ఆర్టికల్ 14 కి య హామీని ఉల్లంఘించదు, ఎందుకంటే మొదట కేసు లో మొదట మజిస్ట్రేట్ ఈ కేసును మూలగా నాధారణ మెత్తాయి కి య విచారణ చాలా ఉంది మరియు అనాథ అలీ సర్కార్ కేసు ([1952] ఎన్. సి. ఆర్. 284) లో తీర్పలో ఆలోచించిన రకమైన వివక్షత ఈ కేసు లో తలెత్తలేదు. అలాంటి పరిస్థితు లో అధికార యు తరాల గాని కి వివక్షాధికార సౌ కట్టబెట్టవట్ట వివక్షాభారితం కణాలదు, అందు వల్ల రజయగం లోని 14వ అధికరణం పరిధిలోకి రాదు.

(ii) సెక్షన్ 197(1) కి య విచారణ జరగలేని కారణం కూడా సెక్షన్ 197(1) కి య అనుమతి ఇచ్చిన మొదట తమ వేరేకనదు కలెక్షన్ సెక్షన్ 197(1) వల్లనే కేసు లో సెక్షన్ 14 కి య ఎలాంటి అధికార సౌ వినియోగి యడం మినహాయించబడదు. సెక్షన్ 197 లోని సబ్ సెక్షన్ (2) లోని 'కారణ' అనే పదం సెక్షన్ 14 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) లోని 'వెంటి తో సమానం' కు.

హైకోర్టు తీసు కలెక్షన్ వేరేకంగా తేలిన కేసు లో వచ్చి ప్లామ్మోట్ చేసు కునే య కు అనుమతి తీసు కుండా, ఆర్టికల్ 32 కి య (ము చి కరణాలతో మినహా) నేరుగా సు వేరేకారణం ఆసెయించే పద్ధతినీ, వేరేకసూించడం సరికాదు.

గాక్వల్ చంద్ దేవతక బానో మొర్త్యు v. ది కింగ్ (ఎ. ఐ. ఆర్. 1948 పి. సి. 82) సూచి యబడి యి మరియు అనాథ అలీ సర్కార్ కేసు ([1952] ఎన్. సి. ఆర్. 284) ప్రత్యేకించబడింది.

ప్రారంభిక అధికార పరిధి: అర్డీ సెం. 55 ఆఫ్ 1954.

రజయగం లోని ఆర్టికల్ 32 మొదలం వేరేకమిక హక్కుల అమలుకు.

ఎన్. సి. చట్రే (జె. బి. ద బాబుజీ, రజయి రో నలయణ్, ఆయనతో వచ్చు) అర్జీదారుల తరపున.

కే. వీ. తారబే మరియు ఐ.ఎన్. షేరఖ్ మొత్తీవాది తరపున.

1954. ఏప్రిల్ 5. కోర్టు ఇచ్చిన తీర్ప వెలువరించినది

జగన్ నథ దళు జె. - ఇది రజయగం లోని ఆర్టికల్ 32 మొదలం దాఖలైన పిటిషన్, ఈ కోర్టు పరిస్థితు లలో ఈ కోర్టు సమర్పించబడింది. మామండు ఉన్న అర్జీదారు సెం. 1 ఒక మద్యం

వేషు తేవవేయనూ మేరుకేకుకరేమినుములు మరియు ఇతర ధనేయలు మదీరసు వేషు తేమతరపున కూసుగోటు, తరలియ కూసం నోయ్ట్ వేరబీనోనో, బీరల్ లలో అనినోయ్ట్ మారెకటింగ్ ఆఫీసర్ గా ఉద్యోగం చేశారు.

ఆయనతోవలూ రోయ్ట్ అర్జీదారు మరియు మరో 44 ము దీ కేసు నో.1 ఆఫ్ 1949 లో మధ్యవేళికో లోని నగ్గే మూర్ నోషల్ మేజిస్ట్రేట్ జే.కె.ఎల్. వాడే మండు జరుగుతున్న దోషవిచారణ లో ఉన్ నతు, మోసం చేయడం, మోసం చేయడనికి వేరుతేనియడం, నేరమారిత విశేవసు ఉల్ యున మరియు నేరమారిత కుట్ద (నోక్ష్ 420 r/w భారతీయ శిక్షాస్థతిలోని నోక్ష్ 120-B లేదా 109, భారతీయ శిక్షాస్థతిలోని నోక్ష్ 409 మరియు నోక్ష్ 409 r/w నోక్ష్ 120-B వేకలం శిక్షాస్థాన నేరలకు) ఆరోపణలపై మరియు నీయేతులు చేసిన చర్యలు కలణంగా, మదీరసు వేషు తే మరూ.3,57,147-10-0 బకలీ ఉన్ నమాతేతుకంటే ఎకేకువ ఖరేచ చేయవలసి వచేచియసి ఆరోపణ. విచారణ జరుపుతున్న వేషు తే మేజిస్ట్రేట్ ను క్రిమినల్ ప్రోసీజర్ కోడ్ లోని నోక్ష్ 14 వేకలం మధ్యవేళికో వేషు తే మ నియమించి యి, మాదటి అర్జీదారు మదీరసు వేషు తే వనేవకుడు కకుడంతో, క్రిమినల్ ప్రోసీజర్ కోడ్ లోని నోక్ష్ 197(1) కి య మదీరసు వేషు తే మ ఇచ్చిన అను మతితో ఆయనపై దోషవిచారణ వేరతంభమైంది.

దోషవిచారణ చల్లబాటు ను వివిధ కలణాలతో సవలు చేశారు, మరియు అవి చల్లబాటు కకుని వేరేకలూ విచారణను రదేద చేయాలని వేషు తే అర్జీలో వేరేకననతు. మా మండు ఉంచిన మూడు వేషు తే అంశలు: (1) క్రిమినల్ ప్రోసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 14 ప్రకారం, నిర్దిష్ట కేసులకు సంబంధించి మొదటి, రెండవ లేదా మూడవ తరగతి మేజిస్ట్రేట్ కు కోడ్ ద్వారా ప్రసాదించబడిన లేదా ప్రసాదించదగిన అన్ని లేదా ఏవైనా అధికారాలను ఏ వ్యక్తికైనా ఇవ్వడానికి మరియు తద్వారా ఒక వ్యక్తిగత కేసు విచారణ కోసం ఒక ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేట్ ను నియమించడానికి ప్రాంతీయ ప్రభుత్వానికి అధికారం ఇవ్వడం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14 కింద హామీని ఉల్లంఘించడమే అవుతుంది ; (2) మాదటి అర్జీదారు పై దోషవిచారణ కు క్రిమినల్ ప్రోసీజర్ కోడ్ లోని నోక్ష్ 197(1) కి య ఇచ్చిన

అనుమతి చట్టం, మద్రాసు ప్రభుత్వం అనుమతి ముజూరు చేసిన ఉత్తర్వులలో అభియోగలు మాఫాచేసిన నేరాలకు సంబంధించిన అనొవర్షియాలను ముజూరు చేసే అథారిటీ మండు ఉంచినట్లు బహిరంగం చేయలేదు; లేదా సంఘటన జరిగిన సమయం లేదా మోక్షం లేదా దళిలో హాజరైన లాఠాచేవీలు లేదా నేరాలు చేసిన వ్యక్తులను కూడా అనుమతిలో పేర్కొనలేదు. గాక్సల్ చంద్ దేవతకాచాన్ మొర్తా v. ది కింగ్ ఎ.ఐ.ఆర్.1948 పి.సి.82 కేసులో మోక్షి కాన్వోల్ కేసు అధారంగా ఈ వాదనను లేవనెత్తారు; (3) క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 197(1) కింద ఇచ్చిన అనుమతి చెల్లుబాటు అయినప్పటికీ, సెక్షన్ 197(2) కింద విచారణను ఏ కోర్టు ముందు నిర్వహించాలో పేర్కొనేది. కూడా అనుమతి ఇచ్చిన ప్రభుత్వమే మరియు సదరు ప్రభుత్వం యొక్క అటువంటి వివరము ఏదీ లేనప్పుడు కేసులో విచారణకు ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేట్ ను నియమించే క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 14 ప్రకారం ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేట్ ను నియమించే అధికారాన్ని మధ్యమోక్ష ప్రభుత్వం ఉపయోగించాలనుకుంటుంది.

ఈ అంశాలను ఇవ్వడం క్రమముగా విచారించవచ్చు. రాజ్ యుగంలోని ఆర్టికల్ 14 కింద లేవనెత్తిన అభియోగం కింద మద్రాసు గా, అనోబ్ అలీ సర్కల్ [1952] ఎస్. సి. ఆర్. 284 కేసులో ఈ కోర్టు తీర్పుపై ఆధారపడ్డారు. ఏదేమైనా, నాథారణ మోక్షియకు భిన్సుగా ఒక మోక్షియ దేవతా విచారణను నిరోధించడం కింద అధికారం హామీని మోక్షియ కోర్టుకు మోక్షిత కేసును కేటాయించినప్పటికీ, ఇలాంటి నేరాలకు హాజరైన వ్యక్తుల మధ్యమోక్షిలో ఒకరు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ మంది ఒక మోక్షియకు లోన్సన్ వేషం వివక్షిత తలెత్తే కేసుకు మాత్రమే ఈ నిర్ణయం వర్తిస్తుంది. ఇది నాథారణ మోక్షియకు భిన్సుగా ఉంటుంది మరియు తదేవతా వారికి ప్రతికూలముగా ఉంటుంది. ప్రస్తుత కేసులో, క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 14 కింద మోక్షియ మేజిస్ట్రేట్ ఈ కేసును మోక్షిగా నాథారణ మోక్షియ కింద విచారణ చేయాలి మరియు అనోబ్ అలీ సర్కల్ [1952] ఎస్. సి. ఆర్. 284 కేసులో మరియు దళి తరువాత ఇతర కేసులలో తీర్పు దేవతా ఆలోచించిన రకమైన వివక్షిత కోర్టు తలెత్తుతుంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో అధికారం తరలగి కింద విచారణ అధికారాన్ని కేటాయించవచ్చు.

వివేకానుభవమును చివరకు, అందువల్ల రాజ్యములోని 14వ అధికరణం పరిధిలోకి రాదు. కబట్టి అవచనలో వ్యత్యాసం లేదు.

గోకుల్ చంద్ దేవతకరణ్ మొరార్ v. ది కింగ్ ఎ.ఐ.ఆర్.1948 పి.సి.82 షిప్ కాన్వెన్ థియన్ లో అధారంపై వేటివచియిన రియో అంశానికి సంబంధియి, విచారణ ఇంకా పేరలంభం కలేదని అంగీకరియారు. పైన వేరీకన్ కేసులో షిప్ కాన్వెన్ కూడా ఆ నియమం దేవతా ఆలోచియిన విధమైన అనుమతిలో లోపాలు ఏవైనా ఉంటే, దానికి సంబంధియిన నియమం దేవతా విచారణ సమయం లో సరిదిద్దవచ్చును గురించి యి. లేవనెత్తి అభ్యంతరం అంగీకరియకుండా, విచారణలో అందుకు సంబంధియిన నియమాలను ఇన్వెన్షన్ పేరుతో తరఫు గౌరవ నేరలువచి మాతో వేరీకన్ నటు. అందువలన, అటువంటి నియమాలను లేకుండా, అనుమతి చేయూ కచూ అనే విషయానికొని నిర్ణయించడం అనవసరం.

మాడవ అంశం నే మన మండు కొంత నొకటి చెప్పారు. కెమీనల్ వేరీజర్ కేస్ లోని సెక్షన్ 197లోని సబ్ సెక్షన్ (2) ఆధారంగా అర్జీదారుల తరఫు గౌరవ నేరలువచి వచనలు ఇలా ఉననలె:-

"గవర్నర్ జనరల్ లేదా గవర్నరు తన వ్యక్తిగత నిర్ణయాన్ని ఉపయోగించి, అటువంటి న్యాయమూర్తి, మేజిస్ట్రేట్ లేదా ప్రభుత్వోద్యోగి యొక్క దోషవిచారణ ఎవరి ద్వారా, ఏ విధంగా చేయాలో, నేరం లేదా నేరాలను నిర్ణయించవచ్చు మరియు విచారణ ఏ కోర్టుకు ముందు జరగాలో పేర్కొనవచ్చు."

సెక్షన్ 197(1) కియ దోషవిచారణకు అనుమతి ఇచ్చిన పేరుతో మే ఏ కేసు మండు విచారణ జరవలూ, మరేదీ వేరీకన్ లేదని, అందు వల్ల సెక్షన్ 197(1) వల్లనే కేసులో సెక్షన్ 14 కియ ఎలాంటి అధికారాలను వినీయోగియడం మినహాయించబడుతుంది అన్నది వచన. సెక్షన్ 197(2) పేరుతో కేసును సూచించటం కు సంబంధియినంత వరకు అధికారం ఉపయోగియడం వివేకానుభవం, ఐచ్ఛికం అయినప్పటికీ, ఒక ఒంటరి కేసులో, ఆ అధికారం ఉపయోగియకపోతే,

సంబంధిత షెడ్యూల్ మ ఆ కేసును 'ఏదైనా షెడ్యూల్ క రొట్టు' కేటాయించాలని కోరలేదని భాగించాలి. అందువల్ల సెక్షన్ 14 కి య మరో షెడ్యూల్ మ ఇలాంటి కేటాయించులు చేయడం వల్ల సెక్షన్ 197(2) కి య సంబంధిత షెడ్యూల్ వ అధికార కేసు షెడ్యూల్ చి తం చేయడం లేదా రద్దీ చేయడం జరుగుతుంది. రో య షెడ్యూల్ వ లు అధికార కేసు దో మ దో మ గా ఉపయోగిం యడం సంబంధిత షెడ్యూల్ వ దో యో రక్షణ కేసుం ఉ దో యో యిన సెక్షన్ 197లో హొండు పరిచిన విధానానికి విరుద్ధం నీ, అండు లో వే రో క న్ న విభాగాలకు చే యిన ఆ రో పణలు చేసిన వ యొ కి, దాని సేవకులకు మధ్య షెడ్యూల్ వ అను మతిని మధ్య షెడ్యూల్ మ చే యడం దో వ రం ఇ దీ విరుద్ధం నీ కూడా సూచిం యబడి యి. ఈ వాచనకు హొంతున లేదు. సెక్షన్ 197(1) లో ఉన్ నో వ సెక్షన్ 197(2) సంబంధిత షెడ్యూల్ వ దో యో రక్షణకు సంబంధిం యిన ఏ విధానానికి సూచించబడి హొం ది యని భాగించాలి అవసరం లేదు. ఒక నీ యి తు దిని షెడ్యూల్ మ ఇష్టం ప్రకారం కకుండా మరో క రొట్టు విచారిం యడం దో వ రం క్షణ కల్పిం యే షెడ్యూల్ వ లేదు. సెక్షన్ 197(2) కి య ఉన్ న అధికార కేసు సూలభం యే లేదా కేసు యొక్క సంక్షిప్తం లేదా తీవ్రం లేదా ఇతర సంబంధిత పరిగణనల ఆధారం గా ఉపయోగిం యడనికి తగిన షెడ్యూల్ వ లికి అవసరం కనిపిం యతయి. సెక్షన్ 197(2) షెడ్యూల్ వ సంబంధిత షెడ్యూల్ మ అధికార కేసు వినియోగిం యక హొం వడం వల్ల కలిగే ప్రభావం అన్ వచన కూడా ఆ మో ద యో గో యక చు. అటు వంటి కేసు లో విచారణ కోరకు ఒక న్ న యున్ షు కేసు వే రో క న్ నే అధికారం ఒక అను మతి దాయకమైన అధికారం, వాచిం యిన విధం గా, అధికార కేసు ఉపయోగిం యక హొం వడం వల్ల ఉత్పన్నమయే అటు వంటి అంతరాల యే ఉండుడు.

అయితే ఈ మాత్రం వచన సెక్షన్ 197(2) మరియు సెక్షన్ 14 కి య అధికారాల పరిధి వై ఉన్ న అహం హొం వై ఆధారపడి ఉంది. ఒకటి "క రొట్టు"కు, మరొకటి "వ యొ కి" సంబంధిం యినది. సెక్షన్ 197లోని సబ్ సెక్షన్ (2) షెడ్యూల్ వ, ము జూరు చేసే షెడ్యూల్ మ కేసు విచారణ కేసుం ఒక క రొట్టు వే రో క న్ న వచన, కనీ అలా చేయవలసిన నిర్బంధమేమి లేదు. క రొట్టు వే రో క న్ న డనికి ఎం చు కనీ వే పడు, విచారణ కోర్ యొక్క ఇతర నిబంధనలకు లోబడి ఉంటుంది. అయితే విచారణ జరగవలసిన న్ న యున్ షు కేసు నిదో యి అధికార కేసు ఉపయోగిం యడనికి ఎం చు కనీ వే పడి, క రొట్టు పనిచేసే ఏ

వెండిమందు అటువంటి విచారణ జరగాలి అనే మేజ్ను కోర్టు పేర్కొనే నిర్దేశం తరువాత. విచారణ జరిగే ప్రాంత వేరంతయ ప్రభుత్వం ఆచరించాలినిన విషయం అదే. సెక్షన్ 197లోని సబ్ సెక్షన్ (2) లోని 'కోర్టు' అనే పదానికి సెక్షన్ 14 సబ్ సెక్షన్ (1) లోని 'వెండిమందు' పరిగణించడంపై గౌరవ న్యాయవాది వాదన కోసనగాంది, దానికి ప్రామాణికం ఏమి లేదు. అందుకనుగుణంగా ఆ వాదనలో వ్యతిరేకం లేదు.

హైదరాబాద్ అంశాలలో వాడు, మేజ్ను కోర్టులో ఈ కోసం విచారణ కోసం మొదట మేజ్ను మేజ్ను గా నియమించబడిన సెక్షన్ 3. ఎల్. హుస్సేన్, ఆ నియామకంపై ఎవరి వాదన బదిలీ చేయబడినది, ఆ తరువాత కోర్టుకలం తాళకలిక సెక్షన్ జడిగా నియమించబడి, ఈ కోసం తన మందు లేదని అర్జీదారుల తరఫు న్యాయవాది మరో అంశాని లేవనెత్తారు. తాళకలిక సెక్షన్ జడి పదవి నుంచి తిరిగి తన ప్రారంభిక స్థానానికి చేరుకున్నాడు. ఆయనను సెక్షన్ మేజ్ను గా నియమిస్తూ కోసం ఆయనకు బదిలీ చేస్తూ తాళకలిక సెక్షన్ ఇవ్వడం ఆయనను సెక్షన్ మేజ్ను గా పరిగణించలేమని వేరొకనాడు. ఇక్కడ కూడా, రాష్ట్రానికి చెందిన గౌరవ న్యాయవాది, పేర్కొన్న అంశాని అంగీకరించకుండా, మేజ్ను తనానికి సలహా ఇవ్వడానికి, అవసరమైన సెక్షన్ ఇవ్వడం జారీ చేయమని మరియు కోసం బదిలీ చేయమని, తాళకలిక సెక్షన్ ఉన్నానని తెలియజేశారు. ఆ ప్రతిపాదన దృష్ట్యా అలా లేవనెత్తిన అభ్యంతరం పై నిర్ణయించడం అనవసరం.

ఫలితంగా అర్జీదారుల తరఫున లేవనెత్తిన అంశాలనే విఫలమయ్యాయి, మరియు ఈ అర్జీను కోర్టు వేరొకనాడు.

పైన వేరొకనాడును ఆర్డీ 226 కి దరఖాస్తు ద్వారా దేవతాగతంలో పాక్షికమందు లేవనెత్తారు మరియు మేజ్ను కంట్రీప ఇవ్వబడింది అని గమనించడం హామీయం. అందులోని ఉత్తరాలకు మేజ్ను కంట్రీప ఈ కోర్టు ఎలాంటి అమోజ్ చేయలేదు. మేమ చెప్పినదే ఆ ఆదేశాల సరైనదో కాదో చెప్పడానికి, పాక్షికమందు తీసుకొని మేజ్ను కంట్రీప తీసిన కోసం వాటిపై అమోజ్

చేసుకునే యుక్త అనుమతి తీసుకోకుండా, నేరుగా సువోడ రోజులు (ముచి కలణాలతో మినహా)
ఆశ్రయించే పద్ధతినీ, ప్రోత్సహించడానికి ఉద్దేశించబడలేదు.

విటిషన్ కార్యవేయబడింది.